

1004 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nagenoeg alle landen, welke aan het wereldverkeer deelnemen, bezitten thans een octrooiwetgeving, krachtens welke aan de uitvinder voor zijn uitvinding octrooi kan worden verleend. Door het octrooi krijgt de uitvinder het uitsluitend recht de uitvinding toe te passen.

Bij alle verschil, dat de nationale wetgevingen onderling vertonen, is er deze overeenkomst, dat een octrooi niet rechtsgeldig kan worden verleend, tenzij aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. datgene, waarvoor octrooi wordt gevraagd, moet niet reeds bekend, moet nieuw zijn;
2. datgene, waarvoor octrooi wordt gevraagd, moet een uitvinding, moet inventief zijn;
3. datgene, waarvoor octrooi wordt gevraagd, moet enig technisch effect hebben.

Met betrekking tot de toetsing aan deze criteria onderscheidt men tweeërlei systeem. In een aantal landen worden octrooien slechts verleend, nadat grondig is onderzocht, of de gepretendeerde uitvindingen aan de gestelde eisen voldoen. Op deze wijze wordt met name voorkomen, dat dezelfde uitvinding in hetzelfde land meer dan eenmaal wordt geoctrooierd, of dat octrooi wordt verleend voor iets, dat reeds bekend is. Een dergelijk vooronderzoek is echter kostbaar, omdat het een uitgebreide staf van gespecialiseerde technici en een zeer omvangrijke en goed geclassificeerde documentatie vereist.

In andere landen wordt op iedere aanvraag, die aan zekere formele eisen voldoet, octrooi verleend zonder materieel vooronderzoek. Deze wijze van octrooi verlenen is eenvoudig en goedkoop, maar de aldus verkregen octrooien bezitten slechts twijfelachtige waarde en vormen dikwijls een bron van rechtsonzekerheid. Immers, ten gevolge van het feit, dat pas in een procedure voor de rechter, waarin de octrooihouder handhaving van zijn rechten vordert, zal blijken, of deze octrooien aan de drie bovengenoemde vereisten voldoen, kan enerzijds de octrooihouder niet beoordelen, of er voldoende kans bestaat, dat de rechter de rechtsgeldigheid van zijn octrooi zal erkennen, en kunnen anderzijds derden niet beoordelen, of een bestaand octrooi al dan niet gerespecteerd moet worden. Meer en meer raakt men in deze landen dan ook overtuigd, dat een grondig vooronderzoek in een modern octrooisysteem niet kan worden gemist. Voor het invoeren daarvan is men tot dusver echter teruggedeinsd wegens de hoge kosten en de technische moeilijkheden.

Is een uitvinding enigszins van belang, dan pleegt de uitvinder er in meer dan één land octrooi voor te vragen. Het opmerkelijke daarbij is nu, dat de nationale octrooiraden, voor zover zij het stelsel van voorafgaand onderzoek kennen, dit onderzoek geheel onafhankelijk van elkaar verrichten, hoewel het voor een groot deel — in het bijzonder voor wat betreft het z.g. nieuwheidsonderzoek — parallel loopt. Elk van de nationale administraties wentelt de aan het onderzoek verbonden hoge kosten op de uitvinder af, met het gevolg, dat deze onnodig zwaar wordt belast. Daar komt bij, dat de uitvinder, zolang in een aantal landen octrooi wordt verleend zonder vooronderzoek en er dus niet de minste waarborg bestaat, dat in die landen zijn octrooi later door de rechter niet nietig zal worden verklaard, bij de in de landen met vooronderzoek bestede hoge kosten nog slechts gedeeltelijk gebaat is.

Het middel om deze bezwaren weg te nemen, is uiteraard de concentratie van het vooronderzoek in dier voege, dat het op één plaats voor een aantal landen tegelijk geschiedt. Sedert jaren gaan de gedachten dan ook reeds in deze richting en op de congressen van de Association Internationale pour la Protection de la Propriété Industrielle is er menige beschouwing aan gewijd. Dat het desondanks nooit tot praktische resultaten is gekomen, ligt waarschijnlijk hieraan, dat men meestal te veel ineens wilde. In de eerste plaats dacht men zich het aantal deelnemende landen aanstonds te groot, in de tweede plaats streefde men niet alleen naar een internationaal vooronderzoek, maar ook naar een internationaal octrooi.

Hoe dit zij, ook in het kader van de besprekingen, welke vertegenwoordigers van Nederland, België, Frankrijk en Luxemburg op gezette tijden houden als uitvloeisel van de economische overeenkomst tot onderling overleg (*Staatsblad* no. F 302), kwam al spoedig de wens naar voren, te geraken tot een gezamenlijk vooronderzoek van octrooiaanvragen. België, Frankrijk en Luxemburg kennen tot op heden geen vooronderzoek, zouden er echter gaarne de mogelijkheid toe geopend zien; Nederland heeft een degelijk vooronderzoek, maar ziet zich als gevolg van de voortdurende aanwas van het technisch documentatiemateriaal voor de moeilijkheid geplaatst voldoende personeel te vinden om het te verwerken. Men bedenke nl., dat een klein land als het onze, om op een goed vooronderzoek te kunnen bogen, over dezelfde technische documentatie dient te beschikken als een groot. In feite geschiedt bij ons het nieuwheidsonderzoek zelfs aan de hand van meer materiaal dan in vele andere landen, doordat behalve documentatie in het Nederlands ook materiaal in het Duits, Engels en Frans wordt geraadpleegd, terwijl in Engeland b.v. alleen aan in het Engels gesteld materiaal wordt getoetst.

Het resultaat van de gevoerde besprekingen is geweest de overeenkomst betreffende de oprichting van een Internationaal Octrooibureau, waarvan het hier toegelichte wetsontwerp de goedkeuring beoogt. Het op te richten bureau krijgt slechts een beperkte taak: berekend advies uit te brengen over de nieuwigheid van aan hetzelfde ter toetsing voorgelegde uitvindingen. De nieuwigheid is het belangrijkste van de bovengenoemde criteria en leent zich het best voor objectieve beoordeling. Of de uitvindingen ook voldoen aan de eis van inventief karakter en technisch effect, zal alleen door de nationale diensten uitgemaakt worden.

De inschakeling van het internationale bureau geschiedt op eenvoudige wijze. De uitvinder dient als voorheen zijn aanvraag in bij de nationale octrooiraad; deze geeft haar desgewenst door naar het internationale bureau; dit brengt over de nieuwigheid van de uitvinding advies uit; de nationale octrooiraad doet dit advies aan de uitvinder toekomen of gebruikt het in de in zijn land gebruikelijke procedure van octrooiverlening.

Het spreekt vanzelf, dat het internationale bureau van meet af over een zo volledig mogelijke en goed geclassificeerde documentatie dient te beschikken. Deze is alleen bij de Nederlandse Octrooiraad aanwezig.

In de aanvang zal de nieuwe instelling, althans wat de vóór haar oprichting verschenen documentatie betreft, dan ook op medegebruik van het materiaal van de Nederlandse Octrooiraad zijn aangewezen. Dit is wel de voornaamste reden, waarom het internationale bureau zijn zetel in 's-Gravenhage zal hebben.

Een ander motief daarvoor is, dat, zolang het bureau niet over voldoende geschoold personeel beschikt om zelf de voor advies ontvangen aanvragen te behandelen, de Nederlandse Octrooiraad naar de mate van zijn krachten en tegen vergoeding die aanvragen op haar nieuwigheid zal onderzoeken.

Ten slotte is de Octrooiraad bereid zich te belasten met de opleiding van de technici, die het internationale bureau in dienst zal nemen.

Het stemt tot voldoening, dat men in het buitenland een dusdanige waardering voor de werkzaamheden van de Nederlandse Octrooiraad bezit, dat men hier te lande het internationale bureau wil vestigen, vertrouwend op de goede diensten, die de Octrooiraad bij de ontwikkeling van het bureau zal kunnen verlenen. Uiteraard zal het verschaffen van deze assistentie voor de Octrooiraad een tijdlang ongerief medebrengen. In overleg met de andere landen is echter een *modus vivendi* opgesteld, welke de mate van de door de Octrooiraad te verlenen hulp bepaalt en een regelmatige functionering van deze dienst waarborgt. Tegenover het veroorzaakte ongerief staat trouwens, dat Nederland binnen zijn landspalen een belangrijke nieuwe internationale instelling tot geboorte en ontwikkeling helpt brengen, welke niet alleen tot verhoging van 's lands aanzien zal bijdragen, maar uiteindelijk ook tot voordeel moet leiden.

In dit verband moge er nog op worden gewezen, dat artikel 11 van de overeenkomst de toetreding van andere Staten mogelijk maakt. Reeds hebben sommige Regeringen van haar belangstelling doen blijken. De uitgroei tot een instituut van aanzienlijke internationale betekenis is dus geenszins uitgesloten.

Voorts zij de aandacht gevestigd op artikel 14 van de overeenkomst. Dit opent de mogelijkheid om het arbeidsveld van het internationale bureau uit te breiden en te verruimen. Hierbij is gedacht aan het opdragen aan het bureau van andere verrichtingen dan het nieuwheidsonderzoek, waardoor het naar de behoefte des tijds zich verder kan ontwikkelen.

Na deze algemene beschouwingen volgt thans voor zoveel nodig een toelichting op considerans en artikelen van de overeenkomst.

Considerans. Artikel 15 van het Unieverdrag tot bescherming van de Industriële Eigendom, waarnaar in de tweede alinea wordt verwezen, houdt in, dat de tot de Unie toegetreden Staten zich het recht voorbehouden afzonderlijk onderling bijzondere schikkingen tot bescherming van de industriële eigendom te treffen. De op 6 Juni 1947 door Nederland, België, Frankrijk en Luxemburg ondertekende overeenkomst, waarvan thans sprake is, is als zulk een bijzondere schikking aan te merken.

Artikel 1. Het internationale bureau brengt enkel *advies* uit aan de nationale diensten; het nemen van een beslissing in zake de octrooierbaarheid van de uitvinding blijft aan deze laatste voorbehouden.

Uiteraard wordt alleen van advies gediend in de gevallen, dat hierom wordt gevraagd. De nationale diensten zijn dus met name vrij uitvindingen, waarvan zij het geheim blijven voor 's lands defensie van belang oordelen, aan het internationale bureau te onthouden. In de landen, welke wetgeving het verlenen van octrooi zonder vooronderzoek mogelijk maakt, zal voorts de uitvinder zelf kunnen uitmaken of zijn aanvraag door bedoeld bureau op haar nieuwigheid getoet zal worden.

Met het oog op de inschakeling van het Internationaal Octrooibureau bij het door de Octrooiraad te verrichten vooronderzoek dient de Octrooiwet enige wijzigingen te ondergaan. Daartoe is bij Koninklijke Boodschap van 29 September 1948, no. 1005, een ontwerp van wet bij de Staten-Generaal ahangig gemaakt.

Artikel 2. Onder de algemene beschouwingen is reeds opgemerkt, dat het internationale bureau, voor wat de vóór zijn oprichting verschenen documentatie aangaat, aanvankelijk zal zijn aangewezen op het ter beschikking van de Octrooiraad staande materiaal. Dit wordt niet aan het internationale bureau afgestaan, doch slechts voor medegebruik opengesteld. Afstaan doet de Octrooiraad slechts één of twee exemplaren van de octrooischriften, welke hij heeft uitgegeven of zal uitgeven. Voor het internationale bureau zal de moeilijkheid niet alleen zijn de vereiste documenten te bekomen, maar ook ze uit te zoeken en te classificeren.

Met het opbouwen van een eigen collectie van hetgeen na de oprichting van het bureau zal verschijnen, kan het bureau aanstonds een begin maken.

Onder octrooiaanvragen zijn in dit artikel alleen openbaargemaakte aanvragen te verstaan.

Artikel 8. Evenals zulks is geschied met betrekking tot het Permanente Hof van Arbitrage en het Internationale Gerechtshof, zal de Regering ten aanzien van het Internationaal Octrooibureau een voorziening moeten treffen ter bepaling van de juridische status van dat bureau en zijn ambtenaren.

Artikel 9. De sub *a* vermelde leden 8 en 9 van artikel 13 van het Unieverdrag van Parijs tot bescherming van de Industriële Eigendom, zoals deze luiden in de Londense tekst van 1934, bepalen, dat de tot de Unie toegetreden Staten in zes klassen worden verdeeld, die

ieder in de verhouding van een zeker aantal eenheden bijdragen, te weten:

1ste klasse	25 eenheden
2de „	20 „
3de „	15 „
4de „	10 „
5de „	5 „
6de „	3 „

Deze coëfficiënten worden vermenigvuldigd met het aantal landen van iedere klasse en de som der aldus verkregen producten levert het getal eenheden op, waardoor het totaal der uitgaven gedeeld moet worden. De uitkomst daarvan geeft het bedrag der eenheid van kosten aan. Elk der verdragsluitende landen wijst bij zijn toetreding de klasse aan, waarin het wenst te worden gerangschikt. Ieder land van de Unie kan echter naderhand verklaren, dat het in een andere klasse wenst te worden ingedeeld.

Aanvankelijk had men zich de verdeling van de kosten van het bureau tussen Nederland, België, Frankrijk en Luxemburg gedacht in de verhouding 2, 2, 2 en 1. Luxemburg acht zich daardoor echter te zwaar belast, zodat alsnog een nieuwe verdelingstabel zal moeten worden opgesteld.

Artikelen 11 en 14. Deze artikelen kwamen reeds bij de algemene beschouwingen ter sprake.

De ondergetekenden zijn van mening, dat het aanbeveling verdient de boven besproken overeenkomst te bekrachtigen. Daar krachtens de Octrooiwet het vooronderzoek van octrooiaanvragen centraal voor het gehele Koninkrijk geschiedt, ligt het voor de hand de overeenkomst ook voor het gehele Koninkrijk te bekrachtigen. Het directe belang van de overzeese gebiedsdelen bij de overeenkomst is echter dermate gering, dat raadpleging van de vertegenwoordigende lichamen van die gebiedsdelen over het onderhavige wetsontwerp niet nodig voorkwam.

De Minister van Economische Zaken,
VAN DEN BRINK.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
STIKKER.

De Minister van Justitie,
WIJERS.

De Minister van Overzeese Gebiedsdelen,
E. SASSEN.

De Minister zonder Portefeuille,
GÖTZEN.